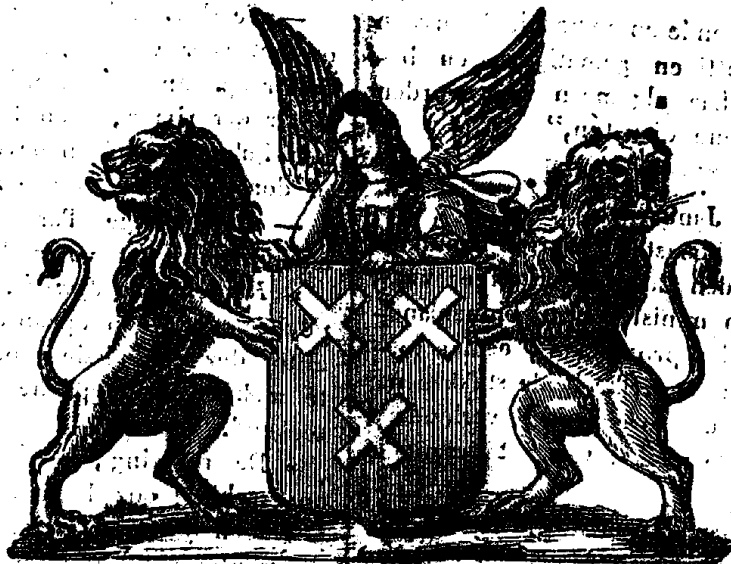

BREDASCHE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Dingsdag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

11 Januarij.

DE STAATSKAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRA-
BAND, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Kapitein
Kommandant der 1ste batterij rijdende artillerie, gekantonneerd te
te Tilburg, van den 4de dezer maand, N°. 142, houdende kennis-
geving dat, naar aanleiding der bij hem ontvangen bevelen, om met
het materieel zijner onderhebbende Batterij, in dit seizoen, de proe-
ven in het schieten naar de schijf te vervolgen door hem is bepaald,
dat die proeven gedurende deze maand des *Maandags*, *Woensdags*,
en *Vrijdags* van elke week, te beginnen met den 10 dezer, op de
Loon op Zandsche heide zullen plaats hebben.

Brengt zulks ter kennis van de Besturen der aan de genoemde
heide belendende Gemeenten, met aanschrijving om hunne Ingeze-
tenen daarvan te prevenieren, ten einde, tot voorkoming van onge-
lakken, het terrein, hetwelk door het schieten zal worden bestreken,
gedurende de voorst oefeningen vermeden worde; en om hun tevens
aan te zeggen, om de bij hun gevonden wordende verschooten pro-
jectilen aan den Heer Kommandant dier Batterij terug te brengen,
welke hun voor iedere kogel of granaat vijf cent zal uitbetalen; ter-
wijl het hun niet geoorloofd is dezelve te behouden of aan iemand
anders ter koop aan te bieden, als zijnde deze voorwerpen eigend-
dom van het Rijk.

En zal dit besluit wijders in de binnen deze Provincie uitkomende
Nieuwspapieren worden geplaatst; ten einde daaraan verdere publi-
citeit te geven.

's HERTOGENBOSCH, den 7 Januarij 1842.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
BON VAN DEN BOGAERDE.

FRANKRIJK.

PARIS, den 2den Januarij.

Thans is het lot der drie ter dood veroordeelden *Quanisset*, *Co-
lombier* en *Just* beslecht. De koning heeft de doodstraf voor den
eersten in deportatie verzacht, en voor de beide laatste in levens-
langen dwangarbeid.

Heden zal 's konings besluit aan de pairs, vóór de zitting der
kamer als hof vereenigd, worden medegedeeld. Daarna zal de ka-
mer het ontwerp van adres in antwoord op de openings-aanspraak
aanhooren.

De commissie van de kamer der gedeputeerden voor het adres
van antwoord heeft reeds verscheidene zittingen gehouden en ver-
schillende ministers gehoord. Men dacht heden de benoeming van
den rapporteur te vernemen, maar die keus is tot op dit ogen-
blik niet gedaan.

— Gisteren namiddag hebben een twee of driehonderd tal stude-
nten de hoofdstad doorloopen, en van tijd tot tijd oproerige kreten
en geschreeuw doen hooren. De aanleiding tot deze vertooring,
die overigens volstrekt geen bijval heeft gevonden, had, naar men
zeide, de weder in vrijheidstelling van den abt *de Lamennais* uit
de gevangenis van St. Pelagie gegeven.

— Eergisteren is een koerier van het ministerie van buitenland-
sche zaken met depeches voor den heer *Salvandy* naar Madrid ver-
trokken. Het *Journal des Débats* zegt, dat het niet denkkelijk is
dat onze gezant Madrid verlaten zal.

— Het schijnt zich te bevestigen dat de jongste nader instructie
van de commissie van het hof der pairs tot geen verder proces, dan
wellicht voor de gewone regtbank zal leiden.

— Op den 18den aanstaande moet de zaak van den gewezen no-
taris *Léhon* (broeder van den belgischen gezant) beschuldigd van
misbruik van vertrouwen en escroquerie, voor de regtbank dienen.
Onder de civiele partijen, ten bedrage van 38, bevinden zich de
aanzienlijkste families, onder anderen de familie *Dupaty*, *Castelba-
jac*, *Santerre*, *de Rohan*, *de Duras*. De door de civiele partijen
teruggesorderde gelden beloopt eene som van 2,219,443 fr.

— De fransche bank heeft hare balans over het vorig jaar opgemaakt.
Zij had op den dag der sluiting, den 27sten December, in kas
296,473,788 fr. 53 c. in spatie, en 1,364,261 fr. en 07 c. in ver-
schenen papier. Het handelpapier bedroeg 157,014,480 fr. 77 c.
De in omloop zijnde biljetten (die van de kantoren daaronder niet

gedetrekend) bedroegen 222,840,000 fr. De operatiën der bank
over het tweede halfjaar leverden een voordel op van 4,331,071 fr.
74 c. Gedurende dat halfjaar heeft de bank geëxcompteerd voor
eene som van 489,484,400 fr.

— In onze bladen leest men het volgende: De tusschen de
fransche en belgische postadministratiën geopende onderhandelingen,
betrekkelijk de daarstelling van eene nieuwe postdienst, zijn thans
ten einde gebracht. Deze dienst zal te Kamerrijk de van Parijs ko-
mende depeches, voor de beide Vlaanderen bestemd, ontvangen, om
dezelve van daar over Rijssel tot aan het eerste station van den
belgischen spoorweg, 't zij voor het tegenwoordige te Kortrijk,
't zij digter bij de fransche grenzen, wanneer de spoorweg ver-
der voltooid zal zijn, over te brengen. Weltra zal die dienst zijn
ingerigt, en alsdan de regtstreeksche correspondentie van Frankrijk en
de Vlaanderen bijna gelijktijdig als te Brussel kunnen gedistribueerd
worden.

— De tijdingen uit Madrid loopen tot den 30sten December, doch
behalven weinig bijzonders. De cortes hadden na de opening der
zitting nog geene openbare vergadering gehouden. Met eene zekere
ongernstheid zag men de debatten over het adres van antwoord op
de openingsaanspraak van den regent te ontmoet, als waaruit be-
paaldelijk de wederzijdsche krachten van de partijen in de kamer
zouden blijken. Door sommigen werd in twijfel getrokken of de
meerderheid voor het ministerie wel een veertiental stemmen zou
bedragen; de gedeputeerden der onderscheidene kleuren hielden in-
tusschen drukke onderlinge bijeenkomsten.

Te Alicante waren de verkiezingen, in weerwil der woelingen van
de uiterst heethoofdige partij aldaar, tamelijk geregeld afgelopen,
't geen echter alleen aan de kloeke houding der autoriteit was te
danken geweest, die de kieskollegien door eene aanzienlijke militaire
magt had doen omgeven.

Wat de kwestie van etiquette tusschen de fransche en spansche
kabinetten, opzigtelijk de ontvangst van den franschen gezant betrof,
dezelve scheen nog niet beslist.

— Ter beurze van heden (7 Januarij) werden genoteerd: 5 pCt.
117,40; 3 pCt. 78,45; Id. Leening 1841 79; Nap. 106,75; Spanje
25 drie achtste; Rom. L. 103.

BELGIE.

BRUSSEL, den 9den Januarij.

In het *Commerce Belge* leest men:

* Aanstaanden dingsdag moet de kamer der vertegenwoordigers
haren arbeid hervatten; zij zal ongetwijfeld beginnen met de dis-
cussie der budgetten die zij vóór de kersvacantie niet heeft kunnen
afhandelen. Na de budgetten zal men aan de gedane beloften moe-
ten gevolg geven, namelijk de zoolang uitgestelde wet op de vergoe-
ding moeten behandelen; wij bedoelen de schadeloosstelling voor de
verliezen door den oorlog. Eene andere, niet minder billijke kwes-
tie paart zich aan schadeloosstelling, die namelijk betrekkelijk de over-
eenkomst tusschen het gouvernement en de stad Brussel. Indien de
wetgeving, gelijk wij niet twijfelen, bij haren goeden wil en de
gematigdheid waarvan zij in het eerste gedeelte haren tegenwoor-
dige zitting blijken gegeven heeft, volbart, dan zal haar de eer toe-
komen, van de jongste staatkundige wonden te hebben gebeld. Het
gouvernement heeft bij de openingsaanspraak de verbindingen aange-
gaan, om de beslechting dier groote vraagstukken, die den geheelen
van deszelfs programma uitmaken, te bespedigen; ondersteund door
de groote meerderheid die tot heden steeds ontwerpen heeft goed-
gekeurd, zal het gouvernement zijne verplichtingen vervullen.

* De suikerkwes-
tie, de aankoop van de *British Queen*, verscheidene
andere achterstallige ontwerpen zullen kunnen worden afgedaan, in
afwachting van de aanbidding der ontwerpen door het gouvernement,
bij de opening der zitting tegezegd. Om al dien arbeid ten einde
te brengen zal de kamer niet moeten vergeten, dat zij als parlement
aangenomen heeft, dat zij geroepen is om de zaken van het land te

behandelen, en niet om bestendig verbitterende en personele discussien te vernieuwen. Wanneer zij dezen nuttigen gematigden en bevredigenden weg blijft bewandelen, zal haar algemeen regt worden gedaan voor hare aan den lande bewezene diensten."

N E D E R L A N D E N .

BREDA, den 10den Januarij.

De *Staats-Courant* behelst heden een hoogst belangrijk koninklijk besluit betrekkelijk het lager onderwijs, den 2den dezer uitgegeven, alsmede eene circulaire van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken aan de gedeputeerde staten der provincien, eenige toelichtingen op het gezegd besluit behelzende; welke beide stukken wij tot ons leedwezen, uithoofde van hunne uitgebreidheid, verhinderd worden in dit nummer op te nemen. De aanschaf van het besluit is als volgt:

Gelet op de bij Ons ingekomen adressen, houdende bezwaren betrekkelijk het lager onderwijs, en willende daarin te gemeet komen voor zoo veel zulks behoudens de bestaande wettelijke bepalingen kan geschieden, alsmede allen mogelijken waarborg daarstellen tegen elke met den geest der wet strijdige toepassing, en bepaaldelijk tegen iedere krenking der verschillende gevoelens: waarvan de vrijheid bij de Grondwet is verzekerd;

Willende gelijktijdig het misbruik te keer gaan hetwelk Ons is gebleken, in meer dan één geval, met betrekking tot het huisonderwijs te zijn ontstaan uit eene onjuiste opvatting van art. 4 van het Reglement litt. A, behoorende bij de wet van 3 April 1806.

— Door Z. M. den Koning is aan den heer *Gellé*, lid van den raad van bestuur van het groothertogdom Luxemburg, opgedragen, om den 9 dezer, Hoogstdezelve te vertegenwoordigen bij de plegtige overbrenging der te Sedan ontdekte Vorstelijke lijken; onder welke zich dat van eene der dochters van Prins *Willem I* bevindt. Z. M. heeft den heer *Franquet Chavaux*, maire dier stad, tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd.

— Het Dagblad van Luxemburg deelt thans het besluit van Z. M. den Koning-Groothertog mede, waarbij de Ridderorde van de *Eikenkroon* wordt ingesteld. Het draagt de dagteekening van den 29 December 11., en uit hetzelfde blijkt, dat die orde bestemd is tot belooning zoo wel van burgerlijke als militaire personen, voorname-lijk in het Groothertogdom Luxemburg, en ook van uitstekende kunstenaars. De Koning-Groothertog heeft zich bij dat besluit tot Grootmeester der orde verklaard, en tevens bepaald, dat het Grootmeesterschap onafscheidelijk is van de Groothertogelijke kroon. De decoratie bestaat in eene star, zamengesteld uit vier takken van zilver in welker midden geplaatst is eene gouden, op eenen groen geëmailleerden grond hevestigde W, boven welke zich de Koninklijke Groothertogelijke Kroon bevindt, met de spreuk van het geslacht van *Nassau: Je maintiendrai*; welke kroon insgelijks van goud, op rood email is. Rondom het opschrift is de Eiken Kroon, welke den naam aan de orde geeft. Het lint dezer nieuwe orde is ligt gewaterd Oranje met drie strepen van donker groen.

— De heer *de la Fontaine*, die door Z. M. den Koning-Groothertog tijdelijk tot gouverneur van het groothertogdom Luxemburg benoemd is, is den 1sten dezer als zoodanig geïnstalleerd; waarna door denzelfden de raad van bestuur des Groothertogdoms mede is geïnstalleerd geworden.

— Z. M. heeft, bij besluit van den 15den December 11., n°. 33, magtiging verleend tot het aanleggen van het ontworpen kanaal van Zwolle naar Almelo en van daar naar Denekamp en naar Hengelo, alsmede tot het doen eener geldleening van 500,000, voor de kosten der uitvoering van het voormelde ontwerp, volgens het daarvan gearresteerde plan.

— Uit Deventer wordt van den 7den gemeld:

» De *Ooerijsselsche Courant* van den 5den 11. bevat het berigt dat eene levensbeschrijving van den Hoogl. *P. O. C. Forsselman de Heer* door den Heer *Baron B. W. A. B. Sloet tot Oldhuis*, op verzoek van den overledenen, zal opgesteld worden: een voornemen, hetwelk de wenschen van velen hier ter stede vervult of voorkomt, want van dezen intigen vriend, die hem nauwkeurig in onderscheidene betrekkingen gekend, zijne laatste gedachten opgevangen en in zijne laatste gewaarwording gedeeld heeft, niet anders dan eene waardige gedachtenis van den voortreffelijken man kan gesticht worden. Gisteren avond is alhier, door den Voorzitter van het Natuur- en Scheikundig Genootschap, den Heer *S. van Delden*, eene gepaste hulde aan de verdiensten van den overledenen omtrent het Athenæum en dit Genootschap toegebracht, die bij allen, welke tegenwoordig waren, den diepen indruk der zwaarte van het geleden verlies vernieuwde."

Men verneemt, dat de viering van het 50-jarig bestaan van het departement Groningen der maatschappij tot nut van 't algemeen, op woensdag, 12 januarij aanstaanden, ten half elf ure, in de Martini-kerk aldaar, zal plaats hebben; zullende door het lid, *mr. H. O. Feith*, redevoering, en door het lid, professor *B. H. Lulefs*, een dichtstuk, onder afwisseling van muziek en koorgezangen, uitgevoerd door meer dan zestig zangers en zangeressen, worden voor-
gedragen.

— Te Grave zal zoodra, de stand van de rivier zulks zal toelaten, op het veer voor die stad eene *Gierpont*, in plaats van de pont aan den reep aangelegd worden, waarvan de aanlegplaats aan den rechteroever der rivier, even beneden den ingang van het fort *Coshoorn*, zal zijn; aan welken oever de pont, bij het stilliggen des nachts of donker weder, mede zal gehouden worden.

— In sommige Parijsche dagbladen leest men onder de betalende aankondiging het volgende:

» *Renten van Spanje*. — Wij zijn gemagtigd om de volgende dépêche, door den Spaanschen minister van finantien aan den voorzitter der commissie voor de finantien te Londen gerigt, openbaar te maken. De dépêche is van den 23sten December 1841 gedagteekend.

» De regering, het lot der buitenlandsche schuldeischers met een onverschillig oog kunnende aanzien, heeft volstandig als doel harer pogingen de middelen trachten te vinden, om zoowel de kapitalisatie der renten van de buitenlandsche schuld, in den vorm bij het besluit van het voorloopig regentschap van den 21sten Januarij 11. vastgesteld, als de betaling der twee halfjaren, in het loopende jaar op de kapitalisatie vervallende, te verwezenlijken. Zij heeft, in weerwil der moeilijkheden, welke een iegelijk, die de door de natie onder-
vondene rampen kent, ligtelijk kan begrijpen, haar doel bereikt. Een hoofdambtenaar van dit ministerie zal den 2den Januarij uit Madrid naar deze hoofdstad [Londen] vertrekken. Hij zal van de noodige bevelen, instructien en fondsen voor de verwezenlijking der operatie te Londen en te Parijs voorzien zijn. Gij zult wel vooraf door middel der drukpers deze kennisgeving aan het publiek willen doen en de door u gepast geoordeelde, voorloopige beschikkingen nemen, opdat de kapitalisatie zonder de minste vertraging kunne plaats hebben."

Op de Parijsche beurs van den 4den Januarij was deze aankondiging bekend. Het gewone beursberigt van dien dag houdt het volgende in:

» De prijs der Spaansche werkelijke schuld heeft zich vast op 26 gehandhaafd, in weerwil der verkoeling, bij sommige houders ontstaan, nadat zij vernomen hadden dat de renten van de gecapitaliseerde effecten eerst tegen de maand Julij aanstaande zouden worden betaald. De hooge prijs dier effecten handhaaft zich thans door de aankopen van verscheidene buitenlandsche maatschappijen, die dat papier gebruiken om de door hen in Spanje verworvene nationale goederen te betalen. Indien de tijdingen, door de laatste brieven uit Spanje aangebragt, nauwkeurig zijn, is de Spaansche regering op het punt van eenen staat openbaar te maken van el de gedane aankopen, en ten gevolge daarvan in de schatkist teruggekomeerde interest-coupons. Men zegt, dat de langs dezen weg vernietigde waarden zoo aanzienlijk zijn, dat als het cijfer daarvan bekend is, men eene aanmerkelijke rijzing in de Spaansche fondsen verwachten kan."

Op de Parijsche beurs van den 5den Januarij waren de Spaansche fondsen iets flauwer.

TAFERELEN UIT DEN SPAANSCHEN BURGEROORLOG.

MARTIN ZURBANO.

In het aanzienlijkste huis van een dorp der provincie Alava, drie uren van Vittoria en binnen de karlistische linien, was op het laatst van December 1837 een troep van veertig of vijftig personen vereenigd. De zaal waarin deze lieden zich bevonden, was een dier groote en sombere vertrekken, welke men dikwijls in de oude huizen in de provincien aantreft, en scheen gewoonlijk haren eigenaar, die pachter was, tot graanbergplaats te dienen; want in een der hoeken lag nog een groote hoop turksche weil. De muren waren naakt, wit, zonder enig versiersel, met uitzondering van eenige met houtskool geteekende caricaturen, die in eene bespottelijke houding zekere, sedert vermaard geworden christinische generaals voorstelden. Midden in de zaal speelden twaalf of vijftien personen, aan eene met een groen kleed bedekte tafel gezeten. Achter hen stonden verscheiden anderen, in stilte het spel beschouwende. De overige personen waren in verschillende groepen verdeeld. Twee bronzen lampen stonden op tafel en verspreidden eenen somber geelachtigen tint op het gelaat der aanwezenden. Aan eene zijde van de tafel waren goudstukken opgestapeld, ten bedrage welligt van 20,000 realen; daarneven lag een andere nog grootere hoop zilvergeld.

Daar het in 't hartje van den winter was, was er een *brasero* of koperen vaas met asch, waarop eenige gloeiende kolen, onder de tafel geplaatst, die eene zachte warmte verspreidden voor degenen die zich in de nabijheid bevonden; een dergelijke vaas verwarmde in een hoek eenige oude lieden, die zich in hunne mantels hadden gewikkeld en den cigar rookten. Deze berekenden fluisterend de verschillende kansen van het spel, waarin zij eene kleinigheid hadden gezet, en schenen aan den uitslag evenveel gewigt te hechten, als zij die eene veel grootere som hadden gewaagd. Eene ligte rookwolk omgaf de hoeken der lieden die aan de groene tafel gezeten waren

en omhulde hen weldra geheel en al; maar achter dezen fantastischen dampsluifer waren alle hartstogten zaamvereend, die als een volkaan den boezem van den speler van beroep schokken, zonder dat zijn gelaat er iets van teekent.

De persoon die de bank hield was een man van zekeren leeftijd; zijne beide koperkleurige torsade-epauletten duiden aan dat hij een kapitein was. Oorspronkelijk was deze man een priester geweest, maar ten gevolge van een dier plotselinge, in Spanje vrij gemeenzame veranderingen bij de lieden van zijn beroep, had hij, bij de uitbarsting van den burgeroorlog, het gewijde kleed weggegooid. Hij slaagde gelukkig bij deze verandering. Een hartstogtelijk beminnenaar van het spel zijnde, had hij er spoedig zijn fortuin in gemaakt. Zijn geluk in alle soorten van spel was zoo buitengewoon, dat het tot een spreekwoord geworden was. Bij hem lag eene groote groen zijden gebreide heurs, door welker mazen men het goud zag glinsteren waarmede zij gevuld was, en daarnevens eene aanvulling van realen, *pesetas* (zilveren munt van twee realen) en ander klein zilvergeld. Tegenover hem zat iemand van een ongunstig voorkomen, groot en sterk, wiens gelaat verre was van dezelfde tevredenheid uit te drukken. Hij droeg de uniform van kommandant der *carabineros* of douanen. Reeds had hij eene aanzienlijke som verloren, en hield nog in de hand een aantal goudstukken, voorzeker door den sluikhandel verkregen, waarmede die bevoorregte dieven-klasse zich in Spanje verrijkt; de andere hand was krampachtig gesloten. Zijne harde ruwe wezenstrekken drukten op dit oogenblik eene mengeling van woede en ongerustheid uit. Hij bespiedde het bedaarde en kalme gelaat van den bankier. Drie of vier militaire kapellanen, eene der over 't algemeen meest bedorvene klasse in Spanje, hielden zich ook aan de tafel en volgden aandachtig den loop van het spel, waarin ook zij een klein gedeelte van hun eenige dagen te voren ontvangen traktement gezet hadden. De overige spelers bestonden uit kommandanten, kapiteins en mindere officieren, die, na al hun geld verspeeld te hebben, er tot aan hunne *vales* of rations-biljetten voor drie of vier dagen aan waagden, zoodat zij, ook deze verliezende, zich door plundering het noodige moesten verschaffen. Onder de militaire toeschouwers merkte men verder eenige burgerlijke beambten op, zoodat de *alcalde*, de *regidor*, de dorpsgriffier en verscheidene andere, die in betrekking tot het leger stonden, zonder er toe te behooren.

Een jong meisje sloop zacht de zaal binnen een klein houten blad dragende, waarop verscheiden glazen koud water en *esponjados*, eene zuurzoete zelfstandigheid die een zeer aangename drank geeft; ook eenige *copitas* of kleine glaasjes brandewijn werden rondgepresenteerd, maar niet al de aanwezenden maakten van de ververschingen gebruik; de meesten bleven het spel gadeslaan en in stilte hunne cigaren roken.

Het belangrijkste oogenblik was gekomen. De vier voornaamste kaarten *espada*, *baston*, *el rey* en *caballo*, die men volgens het gebruik uit het spel had getrokken, lagen met verscheidene tegen de bank gespeelde goudstukken, bezet. De bankier vertoende echter zijne reputatie niet. De in een hoek fluiserende oude lieden staakten hunne redeneringen; het jonge meisje, op pantoffels, hield het haar blad in de hand midden in de zaal stil, zich niet durvende verwijderden, uit vrees dat zij de algemeene aandacht mogt storen. De kaarten werden één voor één en zonder overhaasting gekeerd. Reeds waren er tien kaarten gekeerd en niets beslist. Eindelijk werd de twaalfde kaart gekeerd en de *baston* vertoonde zich. De kommandant der *carabineros*, die negen onsen goud op deze kaart gelegd had, greep gretig naar den zoolang gewachten buit. Eenige minuten beslisten de partij. Al het overige geld werd door den bankier ingepalmd, en met het gewone flegma van een speler van beroep in de groote beurs gedaan. Hij vroeg vervolgens een klein glaasje Xeres, stak zijne cigar aan de lamp aan, en bereidde zich tot een nieuw spel, ingeval er nog iemand stoutmoedig genoeg was om hem te staan.

De verlaten stoelen bleven niet lang onbezet. De bank begon op nieuw; de kaarten werden geschud en afgenomen. Aller aandacht was op nieuw op het spel gevestigd, terwijl dezelfde bankier met hetzelfde flegma, en dezelfde voorzigtigheid zich gereed maakte om zijne beurs te vullen of te ledigen.

Middernacht had reeds lang geslagen; sterke rukwinden deden zich bij herhaling gevoelen; de regen sloeg tegen de glazen en stroomde het dak af. Eensklaps houden de spelers op; hun gehoor wordt door eene geweerlosbranding getroffen; zij luisteren een oogenblik, maar daar zij niets verder vernamen hervatten zij het spel, zich weinig storende aan den storm die buiten loeide. Eenige der meest nieuwsgieringen openen het venster en begeven zich op het balkon; niets ontwaardden zij echter, behalve de bliksem die nu en dan tusschen de donkere wolken uitflikkerde. Daar zij niets hoorden dan het gehuil der onstuimige elementen, of het gehuil der honden, sloten zij weder het venster schuarden zich rondom den *brasero*, op nieuw de kansen van het spel afwachende.

Reeds waren er zes of zeven kaarten gekeerd, zonder dat er iets beslist was. De bankier wilde voortgaan, toen er met geweld aan

de deur geklopt werd, 't geen ieder plotseling van zijn stoel deed opspringen.

Nimmer opent men in Spanje de buitendeur, alvorens men eene soort van sommatie gedaan heeft, waarop degen die zich aanmeldt moet antwoorden; eene opening van omtrent vijf of zes vierkante duimen is boven de deur gemaakt, van binnen met een schuifplankje gesloten, van buiten beveiligd door kleine ijzeren of koperen kruisstaven. Deze opening noemt men in Spanje *ventanilla*. De oorsprong daarvan is zeker te zoeken in een tijd, toen het leven en de eigendom in dat land nog meer gevaar liepen dan tegenwoordig; het dienstmeisje begaf zich naar de deur, en nog voor zij het plankje wegschoof, was, naar het algemeen gebruik, hare eerste vraag.

Wie is daar?

Gente de paz (goed volk) antwoordde eene basstem.

Het plankje werd nu weggeschoven, en het meisje zag door de *ventanilla* dat de vreemde de kleding droeg van de naburige dorpen, waarop zij hem zonder verder bedenken binnenliet. De vreemdeling trad de zaal binnen, zijne hand aan zijne muts brengende, om het gezelschap te groeten; maar daar het spel het beslissend oogenblik nabij was, sloeg niemand aandacht op hem, en kon hij zonder opgemerkt te worden de tafel naderen.

't Was een man van eene gestalte beneden het middelmatig, sterk gespierd, omstreeks vijftig jaren oud. Hij was in eenen langen bruinen mantel gewikkeld, zijn hoofd was met eene blauwe muts gedekt, beneden zijn mantel zag men zijne *alpargatas* of touwschoenen, alsmede zijne wit linnen kossen uitkomen. Van zijn gelaat zag men niets dan twee grijze heldere oogen, die van tijd tot tijd bliksemsnel de zaal rondflikkerden.

Aan het eind der tafel zat een man van reeds gevordenden leeftijd. Aan den eerbied, die men hem toebragt, aan de borduursels van zijn kleed, herkende men gemakkelijk in hem een hoofd-officier van het karlistische leger. Na gespeeld en vijf of zes onsen goud verloren te hebben, zag hij welgevallig in het rond, terwijl hij zonder twijfel vermaakschepte met het ongeluk van hen, die met hem verloren, en het geluk der anderen benijdden. Het eind der tafel dat hij bezette was alleen ledig gebleven. Niemand van het gezelschap had het gewaagd, de ruimte tusschen de stoel en den muur in te nemen. De binnengekomen vreemdeling maakte gebruik van het oogenblik, waarop aller aandacht door het spel afgetrokken was, sliep ongemerkt de tafel om en plaatste zich juist achter den generaal.

Men had zeven kaarten getrokken, en toen de bankier de achtste wierp die eveneens ongelukkig was, riep de vreemdeling met eene zware en doffe stem: » Vier realen op de *caballo*! »

Op het zelfde oogenblik wierp hij over het hoofd van den generaal eene *peseta* midden op de tafel.

De waardige persoon, achter welke de binnengekomene zich bevond, sidderde als of hij eene dolk tusschen zijne schouders gevoeld had en zich wild omkeerende, wat hij met eenen blik van minachting den vermetelen boer; die hem van zoo nabij durfde naderen. Het overige gezelschap was insgelijks over de stoornis verontwaardigd. Bedaard legde de bankier de kaarten op tafel neder, tot de drakte over was; vervolgens zeide hij tot den boer met een diep verontwaardigd gelaat, dat het hem speet zijn aanbod niet te kunnen aannemen, daar hij te laat kwam, en men voor het oogenblik niet minder dan eenen halven piaster parieerde. Een jong officier der kavallerie van een driftig gestel, raapte woest het kleine stukje geld op, en was op het punt den nieuw aangekomenen in het aangezicht te werpen. Maar deze was niet gemakkelijk van zijn stuk te brengen.

(Het vervolg hierna.)

CONCERT VAN DE HEEREN BELCKE EN BOTGORSCHER

TE GOES.

Ons kunstminnend publiek werd in deze week tweemaal vergast door het genot van die echte muziek, welke niet alleen de zinnen streelt, maar den geest verheft. Het was voor velen in deze oogenblikken eene heerlijke afwisseling, eene levende stem, die ons een nieuw leven wekte.

De heeren *Botgorscher* en *Belcke* op hunne kunstzeire ook de stad bezogende, gaven op maandag een concert, waarop de kenpe der stukken, als de uitvoering dezelfde getuigenis opleverde van edelen smaak en hooge virtuositeit. De heer *Botgorscher*, door het meesterschap zijner kunst op het lieflijke instrument, dat hij bespeelt, bij ons publiek op prijs gesteld, bewijst in zijn stand ook voor den waren beoefenaar der toonkunst niet onmogelijk is, dat volharding tot volmaking leidt. In alle de door hem uitgevoerde stukken heerschte bij het eenvoudig en zacht gezonde, krachtvol leven, zelf bij de langzaam wegstervende toonen zijn adem, als of die altijd zich uitstorte, uit zijn instrument te komen, en waarbij wij soms een geluid hoorden, dat wij in dat speet niet zouden vermoeden hebben. Dit laatste bleek vooral bij het heerlijke *Duo* der *Preciosa* van *Weber*, waarin hij zoo wel als de heer *Belcke* op zijne tenorhoorn bewezen, dat de kunstenaar zijn instrument bezielt en alzoo

uitdrukt en overstort, wat componist heeft gevoeld. Dit trof ons, zoo dikwijls de laatstgenoemde dien avond de *bazuin* bespeelde, en wij waren getuigen van de openbaring van een kunst-talent, hetwelk tot die hoogte gevoerd, de vrucht van bewonderingswaardige oefening moet zijn. Daarbij trof ons, te midden der kracht waarmede de altijd welluidende toon domineerde, het zangerige en zoetvloeiende, dat ons als de menschelijke stem hooren deed, zoo als ook bij het geliefde en altijd schoone volkslied. Maar nog heerlijker kwam dit alles uit, toen wij de *bazuin* in haar ware element hoorden; toen wij op woensdag in ons verlieven kerkgebouw, door de zamenstemming der *bazuin* met het koninklijk instrument, het voortreffelijk orgel werden geroerd. Ja, dat drong door merg en been, en toen de *bazainklanken* langs de verhevene gewelven rollende en weerkaatsende in het gemoed daalden, verhieven zich de gemoederen hooger dan gewelven. Er kwamen (evangelijk bij de melodie van Gez. 23) stichtelijke godsdienstige gevoelens in ons op, en het was ons goed, het was voor onze aandoeningen goed, in den tempel te zijn. Vooral bij de fantasie over thema's van *Händel* stond ons die majestueuse toekomst voor den grest, die bij het hemelsch *bazaingeklank* zal aanbreeken.

* * Heden overleed alhier, in de hoop op Gods zaligheid, de Edele Achtebare Heer en Mr. P. G. A. LOSECAAT, Officier van Justitie in het Arrondissement *Breda*, in den ouderdom van ruim 58 jaren, naar eene korte maar smartelijke ziekte.
Breda, den 7. Januarij 1842.

* * Heden overleed alhier mijne dierbare Echtgenoot, SANDRINA MECHTELD KUYPER, in den ouderdom van bijna 80 jaren, en na eene ongesteldheid van slechts vijf dagen, — God schenke mij krachten om te berusten in zijnen ondoorgrondelijken wil.
Breda, 7. Januarij 1842.

W. N. VERLEGH.

* * Op den 9. Januarij 1842, overleed op den Huize *Hazard*, onder 's *Princenhage*, de Hoog Edel Gestrenge Heer JOHAN DAVID ESAIAS BODE, in leven gepensioneerd Luitenant-Generaal der Artillerie, Ridder der Militaire Willemsorde 3de klasse, Kommandeur der Dannebrogorde en Ridder van het Legioen van Eer, in den ouderdom van bijna 70 jaren.

P. LA MOTTE,
Wed. D. E. BODE.

Eenige Kennisgeving.

GROOT INSTRUMENTAAL CONCERT,

TE GEVEN DOOR DEN HEER

BELCKE,

Eerste Trombonist van de Koninklijke Hofkapel te Berlyn,

EN DOOR DEN HEER

BOTGORSCHKE,

Eerste Fluitist van de Koninklijke Hofkapel te 's Hage.

Op VRIJDAG DEN 14^{den} JANUARIJ 1842,

In de Zaal van den Schouwburg.

PROGRAMMA.

1° AFDEELING.

1. Ouverture.
2. Concert voor de Trombone gecomponeerd en uitgevoerd door den Heer Fr. BELCKE.
3. Adagio en Rondo voor de Fluit van Lindpaintner uitgevoerd door den Heer BOTGORSCHKE.
4. Romance, Rose wie bist du so liebreich und mild, van SPOHR voor de Trombone gearrangeerd en uitgevoerd door den Heer Fr. BELCKE.

2° AFDEELING.

1. Ouverture.
2. Variatien voor de fluit van Walkiers en Drouet uitgevoerd door den Heer BOTGORSCHKE.
3. Variatien voor het chromatische tenoorhoorn uitgevoerd door den Heer Fr. BELCKE.
4. Fantasie pastorale voor de fluit van C. G. BELCKE uitgevoerd door den Heer Botgorschke.
5. Ballade voor het chromatische tenoorhoorn en Hoit, van C. M. VON WEBER.

Aanvang ten half zeven ure.

Entrée voor een Heer f 1,—

» » eene Dame 75 Cents.

De Entrée Kaartjes zijn verkrijgbaar aan het Lokaal van den Schouwburg en bij de Uitgevers dezes.

* * Ieder die iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft van den Boedel en Nalatenschap van nu Wijlen den Heer M. J. DIEUDONNE, in leven Commissaris van Politie te *Breda*, wordt verzocht hiervan ten spoedigste betaling en aangifte te doen ten Kantore van Mr. J. H. VAN MIERLO, in de Eindstraat te *Breda*.

* * Bij L. E. BOSCH EN ZOON, te *Utrecht*, ziet het licht en is alom verkrijgbaar gesteld.

1°. UTRECHTSCH E VOLKS-ALMANAK voor 1842. Bevattende, behalve den Kalender, Diligence-diensten, vertrek van Schepen en Schuiten, Statistisch overzicht der Steden en Dorpen, Inrigtingen, Collegiën, enz., bijdragen van Prof. H. W. Tydeman, Mej. P. Moens, Dr. T. van Spall, Dr. G. D. I. Schotel, Dr. van Groningen, de Heeren Mr. G. Dorn Seiffen, Mr. L. P. C. van den Bergh, Mr. A. M. C. van Asch van Wijck, Mr. B. G. A. Pabst, A. Visscher, A. R. Stons, H. W. Laurentius, J. van Dam, J. B. Christemeijer en L. E. Bosch, versierd met 4 plaatjes, en gouden titel, à f 1, in kartou à f 1,20, en verguld op snede in koper à f 1,80.

2°. MINIATUUR-ALMANAK voor het jaar 1842. Opgedragen aan H. K. H. mev. de prinses *Sophia der Nederlanden*. Dit boekje wordt, verguld op snede, in koper met 4 fraaije gravures, gouden titel, enz. enz. à f 1,25 afgeleverd.

3°. CONGRÈVE PLAK-ALMANAK voor het jaar 1842, à f 0,25.

4°. PROSPECTUS alom gratis te bekomen van MICHEL ADRIAANSZ. DE RUYTER. Versierd met een groot getal houtsnede Vignetten geteekend door den Heer M. Mouron, en gegraveerd door den Heer H. Brown. — In twintig afleveringen compleet, prijs compleet f 8.

De Uitgevers hopen dit kostbare en keurige Werk met een groot getal Intekenaren vereerd te zien.

Men verwaare het echter niet met een Werk van denzelfden aard, 't welk in 's Hage is grannonceerd, te zullen verschijnen.

5°. MIDDELEEUWSCH E VERTELLINGEN EN NOORDSCHE GEDICHTEN, door M. H. DE GRAAFF. Met Paarl. Cart. band. f 2,80.

6°. JURIDIS SAMII QUAE SUPERSUNT. Editio J. G. HULLEMAN, Phil. Theor. Mag. Litt. Hum. Doct. gr. 8°, à f 2,80.

7°. MENGEL-OOGST, behelzende VER-PRIDE EN ANDERE VERSALEN, VERTELLINGEN EN KLEINERE OPSTELLEN VAN GEMENGDE INHOUD, door J. B. CHRISTEMEIJER. Eerste deel. Met eene plaat. Cart. band. Bij Intekening f 1,50. Buiten Intekening f 2,00.

8°. IMPRESSIONS DE L'AME, MÉLANGE DE TRADUCTIONS DU HOLLANDAIS, DE L'ALLEMAND, DE L'ANGLAIS, ET DE POÉSIES DU TRADUCTEUR; par AUG. CLAVAREAU. Au profit des Veuves et Orphelins des victimes du naufrage du Flibot *Vrouw Pieter nella Pronk* à f 1,50.

9°. HANDLEIDING TOT UITOEFENING VAN HET NOTARIS-AMBT in het Koninkrijk der Nederlanden, door J. C. DWARS, Notaris te *Utrecht*. Tweede en vermeerderde druk. f 3,30.

10°. DE FAMILIE VAN EIKENSTEIN OF BESCHOUWING VAN DE WARE GODSDIENST DES HARTEN, door T. VAN SPAEL. f 2,70.

11°. Het Jeugdige Leven van Sir WALTER SCOTT, (1771-1792) door hemzelve beschreven en verrijkt met opheleringen van des Schrijvers Schoonzoon, J. G. LOCKHART, uit het Engelsch vertaald, met het Portret. f 2,90.

* * Door BROESE & COMP., te *Breda*, is uitgegeven en bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

I. TABELLARISCH OVERZIGT VAN DEN OUDERDOM VAN HET PAARD, door A. J. DE BRUYN, *Adjunct-Paardenarts der 1ste klasse*.

Deze Tabel stelt voor 15 zeer nauwkeurig geteekende Afbeeldingen van het GEBIT DES PAARDS, van het 3de tot het 17de jaar, met eene korte nitlegging nevens ieder jaar, voor den geringen prijs van 50 Cent.

II. HANDLEIDING TOT DE LEER VAN HET HOEFBESLAG, of nauwkeurige Beschrijving van den Bouw of het Maaksel van den Hoef des Paards; der Hoefziers en der verschillende Duitsehe, Fransche en Engelsche wijzen van Beslaan, alsmede van het Beslaan zelf, voorgedragen in 10 lessen en met eene uitsluitend goed uitgeruste Plaat voorzien, die, behalve negen Afbeeldingen, tot de Ontlepkunde van den Hoef betrekking hebbende, een Model-Hoefzieder, in deszelfs natuurlijke grootte afgebeeld, bevat, door F. C. HEKMEYER, *Vee-arts der 1ste klasse, Adjunct-Paardenarts, Chef der Vétérinaire Dienst bij het Regiment Rijdende Artillerie*. Prijs 90 Cents.

III. VERHANDELING OVER DEN KOLDEB DEN PAARDEN, vooral uit een geregtelijk vee-artsenkundig oogpunt. Naar het Hoogdutch van F. Nijkes, vrij gevolgd en met vele Aanmerkingen vergezeld door denzelfden Schrijver. Met eene voorrede voorzien van D. A. NUMAN, *Hoogleraar, Directeur der Vee-artsenschool te Utrecht*.

Dit Werkje bevat eene volledige en nauwkeurige beschrijving van deze in ons land veelvuldig voorkomende ziekte in al hare verschillende vormen, en geeft tevens gewichtige wenken aan de hand, die voor elken Paardenliefhebber, doch vooral voor den geregtelijken Vee-arts van het hoogste belang zijn, en zijn gevoelen over den al of niet wettigen koop of verkoop van het daaraan onderhevige paard bepalen of wijzigen. Prijs 90 Cents.